

Uradeitti: keskusteluharjoitus päätöksentekoon vaikuttavista tekijöistä

Pikadeitti-idea soveltava Uradeitti on ryhmämuotoiseen ohjaukseen soveltuva aktiviteetti, joka toimii samalla sekä asiaan virittelijänä, tutustumisleikkinä että ryhmähengen luoja. Tavoitteena on kiinnittää osallistujien huomio niihin päätöksiin ja valintoihin, joita he ovat jo uraansa ajatellen tehneet sekä lisätä tietoisuutta asioista, jotka voivat vaikuttaa päätöksentekoon. Uradeitin voi toteuttaa eri kielillä joko lähi- tai etämuodossa.

Syntyhistoria:

Uradeitti on kehitetty osana NAU!-hankkeessa järjestettyä Ura-ajatushautomo-ryhmäohjauskonseptia. Työkalun luomisessa ja päätöksentekoon liittyvien teemojen valinnassa on hyödynnetty [systeemiteoreettista lähestymistapaa](#) uraohjaukseen ja [Urapolulla-sivustoa](#).

Käyttö:

Uradeitin idea ja keskustelukysymykset on kehitetty tukemaan ryhmämuotoista uraohjausta erityisesti prosessin alkuvaiheessa, jolloin kahdenkeskiset keskustelut osallistujien välillä tutustuttavat heitä toisiinsa ja näin luovat edellytyksiä myöhemmälle yhteiselle jakamiselle. Aiheet on valittu tukemaan uraan liittyvien valintojen ja päätöksenteon teemoja ja herättelemään osallistujia miettimään laaja-alaisesti valintojensa taustoja ja reunaehdoja. Kysymyksiä voi käyttää ura-ajatusten herättelemiseen myös itsenäisessä työskentelyssä. Liitteenä olevia kysymyksiä saa vapaasti muokata CC-BY-SA periaatteiden mukaisesti. Työkalua käytettäessä edellytetään, että NAU!-hankkeen nimi ja ESR-status näkyvät joko esityksen sisällössä tai lähdeviitetedoissa.

Valmistautuminen:

Keskusteluteemat ja kysymykset voi kirjoittaa etukäteen esimerkiksi [Classroomscreen](#)-alustalle, jossa näytölle saa lisättyä ajanoton. Yhteen kysymykseen käytettävä aika kannattaa laskea niin, että molemmille keskustelijoille tulee saman verran aikaa kertoa ajatuksistaan, esimerkiksi 3 minuuttia per henkilö. Vaihtoehtona jaettavalle digitaaliselle alustalle kysymykset voi tulostaa myös paperille.

Lähitoteutuksessa tila kannattaa järjestää niin, että osallistujat voivat asettua rinkiin, jolloin he voivat helposti siirtyä seuraavan keskustelukumppanin luokse. Osallistujat jaetaan aluksi pareiksi, jotka sopivat kumpi pysyy paikallaan ja kumpi vaihtaa paikkaa kierrosten välissä. Etätoteutuksessa (esim. Zoomissa) luodaan pienryhmähuoneita niin, että yhdessä on kerrallaan kaksi osallistujaa (osallistujien määrä jaettuna kahdella).

Vinkki: On mahdollista toteuttaa uradeitti niin, että osallistujat jaetaan ensin pienryhmiin ja valitaan kysymyksiä käsittelyyn ryhmän koon mukaan. Esimerkiksi neljän hengen pienryhmissä ehditään käydä läpi kolme kysymysteemaa. Osallistujat vaihtavat keskusteluparia ryhmän sisällä niin, että kaikki keskustelevat kaikkien kanssa. Pienryhmiin

jakaminen ja keskustelukumppaneiden kierrättäminen pienryhmässä onnistuu järjestelyiltään paremmin etenkin jos tila on ahdas.

Valmistelluissa kysymyksissä on päällekkäisyyksiä, mutta se ei haittaa, sillä Uradeittiharjoituksessa käydään useita kierroksia ja kustakin kysymyksestä keskustellaan aina uuden keskustelukumppanin kanssa. Teemoja voi halutessaan muokata, yhdistää ja valikoida.

Toteutus:

Uradeitissä osallistujat keskustelevat pareittain yhdestä aiheesta kerrallaan. Annetun ajan päätyttyä toinen heistä siirtyy ringissä eteenpäin niin, että parit vaihtuvat. Harjoituksen alkaessa osallistujia ohjeistetaan seuraavista asioista:

- Mikä on tehtävän tarkoitus
- Parien järjestäytyminen tilaan tai virtuaalisten pienryhmähuoneiden toiminta
- Käytettävissä oleva aika
- Harjoituksen kulku

Keskustelulle kannattaa kellottaa aika, josta voi kuitenkin tarvittaessa joustaa tilanteen mukaan.

Parien vaihtaessa paikkoja ja kysymysten vaihtuessa ohjaaja voi alustaa lyhyesti seuraavan teeman (esimerkit liitteessä), ja käynnistää kellon seuraavaa kierrosta varten vasta alustuksensa jälkeen.

Keskustelun jälkeen voidaan esitellä kolme lähestymistapaa päätöksentekoon:

- strateginen: perustuu tavoitteeseen, jonka saavuttamiseksi henkilö suunnittelee omaa polkuaan
- itsereflektiivinen: perustuu itsetuntemukseen ja omien tarpeiden, arvojen ja kykyjen pohdintaan
- opportunistinen: perustuu tarjolla oleviin mahdollisuuksiin, joihin henkilö tarttuu suunnittelematta

Voidaan keskustella, miten eri lähestymistavat ovat näkyneet osallistujien omassa päätöksenteossa. Niistä henkilöistä voi muodostaa keskustelupareja tai -pienryhmiä, jotka eivät vielä ole keskustelleet toistensa kanssa. Näin osallistujat pääsevät tutustumaan mahdollisimman monen ihmisen kanssa lyhyessä ajassa.

Liitteet:

Keskustelukysymykset Uradeittiin -.docx-tiedosto